

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt. o. é.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső s'zónatca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

5t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hansenstein és Voglernál (Neuer Markt 11 szám.)
Pestben: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik felévi folyamára.

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos s'zétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.** Stein János, a „K. Közlöny” kiadója.

A cultus köréből.

III.

(Népoktatás: Tanítóképezdek; szakfériak államköltségen utaztatása külföldön; tanítóknak adott államsegély. Megyei tanfelügyelők kinevezése, teendők, az ügy nagy fontossága. A debreczeni ref. egyházmegyei gyűlés nyilatkozata. A népnevelés életkérdés.)

Venio nunc ad fortissimum. A népoktatási törvény meghozása után a népoktatás érdekében már is jelentékeny lépések történtek. Folyó év őszén három állami tanító-képezde nyitattik meg: Csurgón, Sárospatakon és Budán, a többi következni fog; 15 képezési tanárjelölt van külföldre kiküldve államköltségen a jelesebb képezdek tanulmányozására; ezenkívül 30-35 néptanítót, különböző vallásfelekezetűt utaztat a miniszter Németországban, Svájcban, Németalföldön oly célból, hogy a tanítás körüli ismeretüket s tapasztalatukat bővítsék s haza jövén, a maguk körében a néptanításnak némi lendületet adjanak; s mint tudva van, 100-nál több tanító részeseült az idén valláskülönbség nélkül bizonyos államssegélyben. Mindezek méltánylást érdemlő mozzanatok.

Azonban fontosabb magának az országos népoktatás törvényes intézményének megindítása. A megyei tanfelügyelők már csaknem mind ki vannak nevezve, s ha a mintegy 60 kinevezés mindenikét nem mondhatjuk is a legszerecsébbnek, igazolva — azt hiszem — még sincsenek azon szenvedélyes megrohanások, a melyekkel az ellenzéki lapok némelyik tanfelügyelőt, mielőtt még hozzá kezdett volna hivatalához, mintegy megsemmisíteni akarták. Am de tömeges kinevezéseknél csaknem lehetetlen kikerülni innen onnan egy-egy kis zúgást, s utóljára is jól teszik a lapok, ha a tanfelügyelőknek minden lépését figyelemmel kísérik, ha olykor egy kis gorombasággal is; az ügy, mely reájok bízott, igen fontos, hadd vigyázzanak.

Első teendőjük a létező népiskolákról, tanuló s tanköteles gyermekek számáról statisztikai adatokat szerezni, a létező állapotok hű constatalása levén alapja minden további lépésnek. A miniszteri utasítások megnyugtatónak minket, hogy valamint ezen, úgy minden eljárásukban a népoktatási törvény értelmében higgadtan, óvatosan és a felekezeti érdekek irányában minden kimérettel fognak eljárni. Itt az állam nem áll szemben a felekezettel, hanem mellettük s velek kezdfogva törekszik a népnevelést s közértelemesedést elősegíteni. S ha meggondoljuk, hogy mai napság minden államság ereje főleg miveltségében áll; ha meggondoljuk, hogy a felekezetek és állam teljes erejükkel s legöszhangzóbb egyetértéssel is alig képesek eleget tenni arra nézve, hogy népünk szellemében, értelemben s életrevaló ügyességekben az európai miveltebb népeket rövid idő alatt utolérje: bizony nem lehet forróbb óhajtatás a hazafi kebelnek, mint az, hogy a felekezetek és állam, mint egymásra

utalt szövetségesek, egymást egész erélylyel gyámolítsák s mindenben megértésék.

Epen ezért nem lehet eléggé csudálkozunk a minap tartott debreczeni ref. egyházmegyei gyűlés magatartásán. Fájjalva olvastuk nyilatkozatait, melyek szerint az országgyűlésnek talán joga sem lett volna népoktatási törvényt hozni! Szegény magyar parlament, miért is fog ő valamihez, míg egyfelől a megyék, másfelől a nemzetiségek, harmadikfelől a felekezetek s egyéb nagyhatalmasságok által arra előbb engedély nem adatik.

A protestáns felekezetek autonomiájának csorbítói ellen mi is sikra szállnánk, s ha nem volna az „Autonomia“, arra törekednénk, hogy legyen. Csak azok közé nem tartozunk, kik az autonomia tisztos palástját akkor is kopattják, midőn arra semmi ok nincsen. Mert jó takarózni a szél, eső és hideg ellen, de a meleg ellen is burkolózni alkalmatlan magának a beburkoltnak is. A t. debreczeni gyűlekezet a „linezi békekötés“ korába képzelte vissza magát, midőn a magyar parlament s felelős kormány népnevelési intézkedéseibe haragosan akadályokat akar gördíteni. Vajha mielőbb észrevénne a tisztelt gyűlekezet, hogy ez által őszinte örömtől csak a kath. ultramontan uraknak szerzett; ellenben botránkozást mindazok előtt, kik hazánkra nézve e válságos nagy időkben nem csak szűk körbe szorított felekezeti buzgó emberek, hanem egyszersmind hazafiak is tudnak lenni magasabb s önzetlenebb értelemben.

Ha nem volnánk mélyen meggyőződve, hogy a népnevelés emelése nemzetünk nézve a leghalaszthatatlanabb szükségesség, a legkomolyabb életkérdés: a debreczenihez hasonló nyilatkozatok is meggyőznének erről. Bg.

Pest, sept. 8. 1869.

(r. l.) Irtam utolsó levelemben, hogy az országgyűlés — combinatiom szerint — valószínűleg október közepére fog összehívattatni és nem előbb, miként némelyek prognostikálják.

Ezen állításom azóta csaknem bizonyosságra vergődött, mert a forráshoz közel állók valósággal a jövő hó közepét jelzik a törvényhozás egybegyűlésének határideje gyanánt.

Azonban — legalább eddig — positiv megállapodás még nem jön létre.

E napokban, úgy szólván, permanens volt a ministertanács — melyre a távollevő miniszterek táviratilag hivattak meg — és a melyben, — amár részletei még nem jutottak köztudomásra — természetesen a legközelebbi ülészek elé terjesztendő törvényjavaslatok, első rendben pedig a jövő évi budget fölött folyt a tanácskozás.

Ezenkívül azonban még más tárgy is fordult elő. Tudniillik a budai várban levő országház kiépítése, s szaporítása 800 szobára.

Középületek dolgában tudvalevőleg nagyon szegények vagyunk. Az államhivatalok zsellérként helyeztetek s helyzetnek el folyvást magánházakban, a mi nemcsak tömörked pénzbe kerül, mert a házi urak — főleg ha a kormány keres szállást — annyit követelnek a mennyi nekik tetszik, és meg kell adni a borzasztó árt, mert hivatalos helyiségekre szükség van; hanem az ügyes-bajos közönségre nézve is azon nem csekély kellemetlenséget szűli, hogy az, ha bajeiban eljárni akar, a város egyik végéről a másikra kénytelen lötni futni, miután az illető hivatalok a két testvérvárosban nagyon elszórvák, a mi az egymással való elkerülhetlen közlekedést is lassává teszi, ez által az ügyemenetel szinte megakasztván.

A kormány ennek következtében minden ki telhető módon igyekezett gondoskodni az állambivatali helyiségek lehető összpontosításáról, annyival inkább: mert kitűnt, hogy ha saját hazában fog lakni — melyet gazdaságosan épít fel — ez utóbbi célból kisebb tökére lesz szüksége, mint a minőnek a most fizetett házbér — mint kamat — megfelel.

Eleinte szó volt egy nagyszerű országház építéséről, melyben a törvényhozásnak, és valamennyi miniszteriumnak legyen helye, azonban ily nagy munkába vágni már most, költségkímélés tekintetéből nem látszott időszerűnek, tehát el lón határozva: a régi országházat kiépíttetni.

Igaz, hogy Buda — mintán 3 Felsőségnek

legújabb — még közzé nem tett rendelete szerint megszűnik vár lenni, bástyái tehát mind le fognak romboltatni, s helyükbe, habár lassankint is, bizonyára szép házakat építtetnek majd azok, a kiknek pénzök lesz, és így a hivatalnokok számára elég, még pedig a pestinél tetemesen olcsóbb szállás álland rendelkezésükre; igaz, hogy a 800 szobával szaporítandó régi országházban alkalmasint megférnend valamennyi állambivatal, a felek tehát egy ponton végezhetik el dolgaikat, mégis nagy kérdés, czélserű-e a hivatalos helyiségeket Budán összpontosítani, hová mindanegetre költségesebben s nagyobb időpazarlással juthatunk fel.

Irtam régebben, a midőn arról volt szó az illető körökben, minő egyenruha adassék honvédeknek, hogy kár volna a történelmi nevezetességé vált vörös szindros kávészin attiláktól és kék nadrágtól eltérni, melyekben minden mostani honvéd — már csak a multak emléke iránti lekecsedésből is — bizonyára három katonát fog érni; azonban akkor nem találtatt czélszerűnek a régi posztószinek megtartása, míg jelenleg — miként mondják — már el van határozva, a vörös nadrágokat, mihelyt elkopnak, kék színtűekkel felváltani. A nadrágot — meg vagyunk győződve — rövid idő múlva majd az attila stb. fogja kivevni, és így nemokára előtűnik álland hű másolatban az 1849/50 diki honvédsereg, kézen: véret s életét áldozni koronás királyáért és a hazáért.

A „Gazeta Trans.” mint vádló!

+ Nagyon érdekes jelenség az, midőn a birhedt „Gaz.” mást kínálgat ülésel a vádlottak padján. Erre a brassói román lapnak a „Kolozsv. Közl.” 98 dik számában „Jó barátaink ithon és a szomszédban” czimű főcímké adott alkalmat, mint hogy abban az ábrándok után futkosó „daco-románokat” kissé megsimogattuk, s egyúttal a Somkúton észlelt szájhösködést is megróttuk.

A jó „Gaz.” köpenyegét csinál a megrovásból, s ez alól, legelőbb is gyanúsításokkal illeti lapunkat; holott ép ez érdekelt cikkében a „calumniare audacter” általa üzött nemes mesterességét reánk szeretné fogni.

Azt fogja ránk a „Gaz.”, hogy lapunk a legconservativebb, sőt a retrograd aristocratia közlönye; ezt még elhallgathatóknak, mert hát mindenki tudja, hogy a szabadelvű „Deák párt” egyik szerény harczoza vagyunk, ezt tanúsítja lapunk iránya, naponta. Hanem mit mondjunk a „Gaz.” azon vakmerő vádjára, mely szerint oly pártnak vagyunk közlönye, mely „ellenessége az egész nemzetnek, nemcsak a románoknak.” Erre tulajdonképp nem is kellene felelünk, mert ha eddigi eljárásunk a vádat igazolná, akkor hasz talan minden szó; szerencsére azonban bátran hivatkozhatunk bárkire s így a „Gaz.”-ra is, mutatasson fel egyetlen sort lapunk bármelyik számából, melyben valamely nemzetet, vagy nemzetiséget sértettünk; míg azt nem teszi — tudjuk, hogy nem is teheti — ez idomtalan vádja is rágalomnak marad, mely szerzőjét jellemzi. Ugyanezt mondjuk ama vádjára is, mely szerint mi „oly intézményt támadtunk meg, melynek elhivatása felvilágosítani a népet, s őt ép ezáltal jobb sorsra segíteni.” A román nép felvilágosodását ép a magyar politikai nemzet és a magyar haza érdeke követeli első sorban; de megkívánja a román nép jólléte is, mert ép ez a felvilágosodás fogja a daco-romanismust hűgő baglyokat tova-riasztani.

A mit mi a somkúti népművelési gyűlésről irtunk, azt hiteles kézből kapott tudósítás alapján tettük; mi előttünk a „Gaz.” dörgedezése nem dönti meg ama közlemény hitelességét.

Ebben többek közt ez áll: „V. . . a „Gura Szilvi” szerkesztője lépett a szószerkre, s prózában és versben vegyesen olvasta fel beszédét. Kiemelte a román költészet varázshatalmát s egy idézettel hűsi tettekre és esatára hiva fel a románokat, mikor — ugymond — erejök ellankad a küzdelemben, ragadják fel a mennyköveket s azokkal verjék le elleneiket.” Azt mondja a „Gaz.” hogy talán azt kívánta volna a „Közl.” hogy a „Szózatot” szavalják a románok is; mi beérnök azzal is, ha nem csinálnának még a népköltészetből is harszi buzogányt; mert hát ki ről mondá a nemes „Gaz.” eddig is román olvasóinak: ime ez a ti halálos ellenségetek? ! Hallgasson és piruljon.

Tudósítónk szerint P—fiu és R—u tartottak mesés előadásokat a román történelemből; az elsőt a „Gaz.” nem is említi, az utóbbiról azt mondja, hogy „a Hunyadihoz hasonló hűsök utánzására lekesített”; tudósítónk szerint izgató színezettel bírt mindkettőnek értekezése. Nagyon furcsa, midőn

népművelési gyűlésén harszi dicsőségről szavalnak, értekeznek, énekelnek!

A „Gaz.” azt állítja, hogy Somkúton senki sem hozta Solferinóval kapcsolatba a román népszabadságának kivívását, csak azt mondták, hogy a népművelődési egyesülhetésre nyitott utat e vereég. Tudósítónk szerint egy toaszban ez mondatott: „a románok szabadságra emelkedését senkinek és semminek sem köszönhetni, hanem csak is a solferinói és königsgrázi csatavesztéseknek.”

A tánczvigalomról ez állott a hozzánk beklüdt hiteles tudósításban: „mazur, polka, czeperli, francia és keringő volt, csak magyar nem; társalgási nyelv csak a román, egyetlen hang sem hallszott magyarul.” A „Gaz.” mindezeknek ellenkezőjét erősit; de hát eddigi magatartása után lehet-e hiteles előttünk? !

Az estéli concertról irta tudósítónk azt, hogy Jáku és Hória hűs indulóit énekelte a rögtönzött dalárda — még pedig nem ifjakkól álló.

Ezeket és más egyebetek irtak meg lapunknak Somkútról, s mi azoknak csekély részét érintők a „Gaz.” által megtámadott cikkünkben; ép azért jártunk el így, hogy ne öntsünk olajat a tűzre. Lehet, hogy poharazás és táncz, meg ének közben egy némely hevesebb vértnek eljárt a szája; de teljes okunk van hinni, hogy t. tudósítónk nem használt igen erős színeket. Hogy a „Gaz.” czáfolata előttünk nem sokat nyom öszintén bevallunk, ha nem is tapasztaltuk volna, kivel van dolgunk, e czáfolat is meggyőzőne arról, hogy köve kell hinni a komának; hisz gyanúsitással kezdi és végzi cikkét, mi azt bizonyítja, hogy hiányzottak az érvek, melyekkel czáfolni lehetett volna. Azt mondja a „Gaz.” hogy a „Közl.” nek „fáj a lelke, látva, hogy még vannak román érzelmű románok,” — hogy a „Közl.” azt „szeretné, ha a románok nem adnák többé jelét a nemzeti életnek, ha valamennyi román csak magyar polgár lenne, ha magyarul szólana, magyarul érezné s csak a magyar dicsőségért élne halna.” Ez idézet eléggé mutatja kivel van dolgunk: a „Gaz.” így jellemzi a „Közlöny”-t, azt a lapot, mely csak a nemzetiségi hóbortosokat szokta koronként kiporozni — úgy állit minket olvasói elébe, mintha mi a román népet nyelvétől, nemzetiségétől is megakarnók fosztani, holott csak azokat a mákonyevőket óhajtanók kiábrándítva látni, kik merengéssel töltvén el a drága időt, erre akarnák szoktatni a munkára és haladásra hivatott népet is. Ezek a holdkorosok nem Somkúton, de a kolozsvári nemzeti színpadon is a Betyezátra appelláltak volt, hogy övek ez ország, a többiek betolakodott bitorlók — pedig a deszkákon, mint vendégek álltak a türelmes közönséggel szemben. Imo mire lehet és szokták is némelyek használni a szavallást, népdalokat stb. stb.

Lapszemle.

„II. A tiszántúli ref. egyházkerület határozatának súlypontja, mint mondtam, az indokolásban keresendő. Méltó tehát és szükséges is az indokokat közelebbről megtekinteni és fontolóra venni.

E hatalmas „minthogy”-ok elseje azt mondja, hogy a magyar protestáns (tehát minden más?) egyház — saját iskoláira vonatkozólag — az ország törvényes fejedelmének és törvényhozó testületének is, rendszeresített és folytonos felügyelési jogát soha el nem ismerte, sőt az ellen folyvást tiltakozott.

Minden hitfelekezet tehát, vagy legalább a magyar prot. egyház az iskoláigyre nézve status in statu volna?

Az állam törjün el, sőt segélyezzen bármely népbutító, sőt erkölcstelenítő tanintézetet, mihelyt egyik, vagy másik hitfelekezetnek tetszeni fog azt védszárnyai alá venni?

Vagy tegyen a többiekkel bármint; csak a kiváltságolt, csalhatatlan és egyedül üdvözítő „magyar protestáns egyház” iskoláihoz ne közelítsen?

A mi az állam felügyelete és az országgyűlés beavatkozása elleni „tiltakozást” illeti, annak ugyan az e részben sarkalatos és előbbi cikkünkben idézett 1790/1. 26. t. cikkben semmi nyomára nem találunk; de igenis van ott, örökemlékü nyomma egészen más tiltakozásnak.

Erre pedig az ország azt mondotta, hogy „contradictionibus Dominorum Cleri, et alicuius partis secularium Catholicorum non obstantibus, immo iisdem in perpetuum nullum valorem habentibus.” S ime majdnem egy század év múlva annyira haladtunk, hogy e történelmi nevezetességi záradékot a reformatio veszi igénybe a maga számára! ? — Meg is kapja, ha kívánja.

Ily előzmény után szinte visszás hatást tesz az olvasóra a 2-dik „minthogy”, melyben a „gondolkodás és vizsgálódás teljes szabadságára” történik hivatkozás. A gondolkodás és vizsgálódás teljes szabadsága nem fél a nyilvánosságtól, kaput tár nemcsak egy tanfelügyelő, de minden gondolkodó ember előtt, s a jobbat, a létező jó mellett is, nemcsak nem gyűlöli, sőt keresi s megtalálva felkarolja.

Kibékít a bécsi és linezi békekötésekre való hivatkozás (3-dik „minthogy”), mely épen azért, mert törvénykönyvünkbe beczikkelyeztetett, az ellenkezőjét bizonyítja annak, mint a mit most belőle kiokoskodni akarnak, t. i. kétségen kívül emeli az országgyűlésnek ilyen dolgokba beleszólási és rendelkezési jogát! A hivatkozott 1608. I. és 1647. 5. t. c. cikk igazán amolyan hátultörvénnyel fogynak, mint egykor Grivicsics tábornok mondani szokta.

A 4-dik „minthogy” a fennebbi hamis előzményből kiindulva azt panasolja, hogy az 1868. XXXVIII. t. c. az ő (t. i. a tiszántúli ref. egyházkerület?) meghallgatásuk és beleegyezésük nélkül hozott? ah nem! de rendelkezésleg avatkozik iskoláik belügyeibe, iskoláikat (ha t. i. egészségtelenek, vagy rosszak voltak?) veszélyeztetni, bizalmatlan (más nyájhoz tartozó!) hivatalnokoknak az egyes gyülekezetek előjáróival, lelkészeivel, tanítóival közvetlenül érintkező (!) zaklató, felügyelő alá veti.

Előbbi cikkünkben előadtuk a „felügyelet” szabályozó 14. §. genesisét. — Hogyan lehet iskolát meglátogatni a felpanaszolt „közvetlen érintkezés” nélkül? ez oly problema, melynek megoldásán az országgyűlési bizottság elnöke Nyáry P., s egyik legmunkásabb tagja, a 14. §. szerkesztője, Tiszta K. hiába törték volna fejüket. De hogy ezen érintkezés bizalmatlan és zaklató ne legyen, arról, velünk többiekkel kezelt fogva, lehetőleg gondoskodtak, mint azt ama 14. §. egyes pontjai, keltén túl is, bizonyítják. A „zaklatás” mindenesetre csak az eljáró hivatalnok, egy jó ügynek valamely ügyetlen barátja hibája lehet; de a „bizalmatlanságot” ki kezdi? azt a taglalt debreczeni határozat minden elfogulatlan olvasója látja és sajnos tudomásul veszi.

Az 5-dik „minthogy” ama szakfűfűket, kikkel a 25-ös bizottság „érintkezett”, nem ismeri el anyaszentegyházuk törvényes képviselőinek. Erre röviden csak annyit, hogy a bizottság s maga az országgyűlés sem tekintette azoknak. — Enquete volt az uraim! nem pedig államszerződés egy-egy „status in statu”-val.

Az ezután következő három „minthogy” (a 6. 7. és 8-dik) azon méltatlan szemrehányást ismételi, mintha mi a hitfelekezeti iskolákat megölni, s minden áron közöseké tenni akarnók. Ne tessék egyesek netalán túlbuzgóságát mértékül venni; a törvényt tessék megoldani.

Ott van a 11. §., mely minden hitfelekezetnek azon jogát, hogy saját iskolát fenntartsa s illyeket állíthasson, s e célra hiveinek anyagi hozzájárulását is igénybe vehesse, világosan biztosítja. Ezt a 13-dik §. következetesen a képezdékre is kiterjeszti.

S míg a 15. §. a községet csak akkor tartalmazza fel az iskolai adót a hitfelekezetekre is kivetni, ha ezek nem akarnak, vagy nem képesek saját iskolát tartani; s ezzel összhangzólag a 36-ik §. azokat, a kik felekezeti iskolát tartanak, s e célra önmagukat (5% erejéig) megadóztatják, az

iskolai adó alól felmenti: azalatt a községi iskoláról szóló V. fejezetben a 25. §. a községet arra is felhatalmazza, hogy a más fennálló hitfelekezeti iskolákra nézve az eddigi gyakorlatot továbbra is fenntartsa.

Mind Ezek után valóban azt kell hinned, hogy a tiszántúli ref. gyülekezet érdemes tagjai s mindazok, kik „intra et extra” velők egy húrton pendülnek, a törvényt magát nem olvassák, vagy azt olvasva az általam idézett §-okat véletlenül átgorják.

De legsattanósabb a 9-dik „minthogy”, mely kétségtelven legtöbb proselytát szerez. Hagyján volna mindez, mondják elkecserecserecsere, de mikor hazánknak sincsen „állami függetlenség!”

Az állami függetlenséget, mely tehát sincsen, kétségtelven akkor szerezjük meg teljesebb mértékben, ha (s ez a 10-dik és utolsó „minthogy”) az „esetleg feltűnő országgyűlési többség” ellen, saját, szilárd közsziklán épült felekezeti autonómiánkra támaszkodva, minduntalan tiltakozunk!

Kérem mindazokat, kik e szerény észrevételeimet figyelemre méltatták, ne tekintsek ezen kérdést általában valamely párt, vagy felekezet, vagy magánérdek szempontjából. Az állam jogáról van itt szó, melyet megővni és érvényesíteni, legyen bár „közös ügy”, vagy másféle alkotmány, minden hazafinak, a haladás, az emberiség minden barátjának érdekében áll. („Pesti Nap.”) Z. A.

Bizottsági határozatok

az osztrák-magyar monarchia összes országait érdeklő közös kiadások 1870. évre megállapított előirányzata és a szárazföldi hadsereg 1869. évi szükségletére kért póthitel tárgyában.

(Folytatása és vége.)

IV. A számellenőrséget illetőleg:	
I. czim. Főszámok	104.095 „
Ezek szerint a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által közösen fedezendő szükséglet rendes költségvetése az 1870. évre következőleg állapítottik meg:	
I. Közös külügyminiszterium	4.024.171 „
II. Közös hadügyminiszterium a) szárazföldi hadsereg	71.845.857 „
b) hadi tengerészet	7.373.312 „
III. Közös pénzügyminiszterium	1.736.577 „
IV. Legfőbb számok	104.095 „
Összesen:	85.084.012 „

Ezen összegből a törvény értelmében levonatik a határvámok jövedelme, mely egyelőre felvételik 12.000.000 „

E levonás után fedezendő marad 73.084.012 „ Ezen összegből az 1867-ki XIV. t. cikk által meghatározott arány szerint a magyar korona országai által fedezendő 21.925.203 frt 60 kr, azaz huszonegy millió kilencszáz huszonezter kétszáz három forint hatvan krajczár.

Önként értetik, hogy ha a fentebbi költségvetésben felezett kijelölt jövedelmi tételek a felvettnél nagyobbaknak, vagy kisebbeknek bizonyulnának, a közös pénztárból fedezendő összeg, következve az illető járulékok, megfelelően fognak vagy alábbszállani, vagy emelkedni.

II. Czikk. A magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által közösen fedezendő rendkívüli szükséglet költségvetése 1870 évre következőleg állapítottik meg:

táknak és nyári lakoknak; a parton csinos járda vonul el, itt sétálgatnak és csoportosulnak a vendégek. Délen a házrosz városiasan épült helységgel érintkezik, mely a hegyre vezet. A kikötőben egész rakás hajó horgonyoz, árboz erdőkből azt hihetnők, hogy valamely fontos tengerparti város előtt vagyunk, holott e hajók jobb időre, vagy tulajdonosaik parancsára várnak, hogy azonnal nyílt tengerre szálljanak. Ugyanez áll mindazon hajó csoportokról, melyeket a Bosphorusban látunk horgonyozni. Mindjárt Bujukdere mögött délre a Bülbürdernek nevezett zöld térség terül el, ezt „fülemülvölgynek” nevezik, mert a fülemülék számtalan sokasága dalol itt ép ügy, mint tavaszszal a Bosphorus minden ligeteiben, bokraiban. A völgyület messze háttérben egy vízvezetés óriási iveretét pillantjuk meg, melyet még a rómaiak építettek s ma is arra használnak, hogy tisztá ivó vizet vezessenek a világvárosba. Ép előttünk, délre, az európai parton egy völgyületben és azzal határos magaslaton fekszik Therapia; ez is szintgy mint Bujukdere nyári tartózkodási helye az előkelő európaiaknak. Therapiával átellenben az ázsiai part egyik kiszögellésén, mely elkülönült halmot képez, áll egy tündérvár, lépcsőzetes alapon néz ki a messzeségbe. E kastélytól nem messze, keletre, a szárazba mélyen benyúló öblöt alkot a Bosphorus; ide nyulik ki, Pejksu helységnek a Bosphorus legszebb tájéka a kanidai térség, hová májusban búcsúra jár a keleti és európai, élvezni a vidéki élet örömeit. Képzelnék magunknak egy zöld völgyet szép fás, halmok és hegyekkel körítve, melyeknek a bükk, fenyő és pálmafa fölséges színvegyületet kölcsönöz, s melyet minden irányban kristályos tiszta folyók és patakok futnak be; a rétegek közepén óriási platanok és cserfák képeznek facsoportozatokat, mintegy felhiva, a mu-

I. A külügyminiszteriumot illetőleg:	
II. czim. 7. tétel. A római nagykövetségi palota kijavítási költségeire	20.000 frt.
8. t. „a rendelkezés alattiak fizetésére	27.300 „
III. czim. A consulsági lobogók megváltoztatására	8.000 „
8. tétel. Segélyezések és szállítási költségek külföldön tartózkodó szegény államalattvalók számára	15.000 „
IV. czim. A montenegrói menekültek segélyezésére	20.000 „
Összesen	90.300 frt

Az átruházásnak hely nem adatik.

II. A hadügyminiszteriumot illetőleg:

A) Tekintve a szárazföldi hadsereg rendkívüli szükségletét:	
II. czim. Két dunai hadi gőzös megrendelésére	400.000 frt.
III. czim. Csapattestületeknek a kiegészítési kerületekbe leendő áthelyeztetésére	200.000 „
IV. Czim. 1. tétel. Száz darab kar-tács-ágyura	340.000 „
3. tétel. Festészeti munkálatok az arsenalban	66.000 „
V. czim. 1. tétel. Komáromi várépítésre.	180.000 „
3. tétel. krakói kisajátításra	11.000 „
4. „ „ utakra	5.000 „
6. „ Tervezeti munkákra	50.000 „
7. „ Uj kísérletekre	15.000 „
8. „ Olmützi tüzérségi mthelyre	5.600 „
9. „ Brünni kórház kiszárítására	16.000 „
10. „ Lembergi szekerészeti raktárra	72.400 „
12. „ Dignanói laktanyára	54.600 „
13. „ Budai kórházra	200.000 „
14. „ Pesti vízvezetékre	9.300 „
15. „ Soproni lovardára	25.600 „
16. „ Péterváradai oszkatokra	5.000 „

18—21 tétel. Fogházak szaporítására, új lövöldök, épületek átalakítására és mosdó eszközök felállítására. 230.000 „ (ezen négy tétel között az átruházás megengedett.)

22. tétel. Hadmérnöki zászlóalj részére új eszközök megszerzésére.	15.000 „
VI. czim. 1. tétel. Hordágyakra	40.000 „
2. tétel. Táborkórház-butorzatra	20.000 „
VII. czim. József-akadémia	158.000 „
VIII. czim. Számfeleltiek	1.700.000 „

Ezen czim és a rendes szükséglet XV. (az előirányzatban XVI.) czime között az átruházás megengedtetik.

Összesen 3.818.500 „

B) Tekintve a tengerészet rendkívüli szükségletét.

1. A rendes szükséglet V. címéhez. Számfeleltiek	40.749 „
Ezen tétel és a rendes szükséglet X. czime közt az átruházás megengedtetik.	
2. A rendes szükséglet VI. címéhez. Az állandó hajóhad kiegészítésére.	1.600.000 „
3. A rendes szükséglet VII. címéhez:	
a) Wörndl féle fegyverek beszerzésére	100.000 „
b) új sa,ka ágyúk megszerzésére	20.360 „
4. A rendes szükséglet VIII. címéhez:	

latot pihenni árnyékukban; gondoljuk ehez az ezernyi madarak dalát és azt, hogy e völgyület még lakatlan, s így a szűz természet képét tárja előnkbe: akkor lehet némi halvány képzetünk ez elbájoló völgyületről.

Mihelyt magunk mögött hagytuk egyfelől Therapiát, másfelől Pejksut, a Bosphorus ismét délre fordul és szűkült. A táj mind szebb és változatos; a helységek mind tömöttebben fekszenek egymás mellett; a hegyek és halmok festőibb alakúak; a vizszine és partja mind élénkebbé válik, azt sem tudjuk, mit nézzünk meg előbb. Mindenki a földelzetre siet, senki sem maradhat alatt, még azok is, kik már többször utaztak erre, újra és újra megbámulják a nagyszerű látványt. Egészen szem vagyunk, minden egyébről megfeledkezünk. Jobbra töltünk egy órai járányai földet elfoglaló helység terül el: Jenikoi (Ujfalú); ez azonban nem falu, hanem tekintélyes város 20.000 lakossal. Balra, az ázsiai parton hasonló falu áll. A Bosphorus partjai közelednek egymáshoz, meredekek, tarkábbak, a vízszatorna szélessége alig 1/4 órány. A jobb és bal parton az erdős hegységek közül várromok emelkednek ki, maradványai a hajdani genuaiak által épített kastélyoknak (türkök: Hissar), melyek még ma is összefüggésben lenni látszanak egymással. Az európai oldalon fekvő romok nagyszerű bástyáikkal, rováttáikkal felülmúlják az ázsiai partokon levő csekélyebb maradványokat. A romok lábainál két városiasan épült helység fekszik, az európai oldalon: Rumili Hissar, az ázsiai: Anadoli Hissar. Tiszta, csendesen folydogáló pataktól átszelt zöld völgyben a nagyur egyik mulató kastélyát pillantjuk meg, melyet különösen fejedelmi látogatók elfogadására használnak; főlebb délre, egy a part felé kiszögellő 400 láb magas közszikláról egy nagyszerű,

a) Hajó minta készítői épület bevezetésére Oliva szigeten	6.400 frt.
b) Oliva szigeten partépítésre	9.500 „
c) „ „ fa-raktárra	6.000 „
e) „ „ védsarkantyura	7.000 „
e) „ „ fa ültetvényre	3.000 „
f) A tengerszertárban gép felszerelési teremre s. a. t.	212.456 „
g) A tengerszertárban réz- s bádogos mthelyre	52.710 „
h) A tengerszertárban sajka mthelyre	74.320 „
i) A tengerszertárban csendőrház építésére	5.200 „
j) A tengerszertárban árbozfa- raktárra	10.000 „
k) A tengerszertárban tűzveszélyes anyagok raktárra	33.600 „
l) Walelungán granát raktára	10.000 „
m) „ löszér-mű-kamarára	10.288 „
n) A tengertár területén 2 lakbázra	97.090 „
o) A tengertár területén egy munkás lakházra	24.400 „
p) A tengertár területén vizirati intézet építésére	40.000 „
q) A tengertár területén gáztartóra és légszuszvilágításra	36.000 „
r) A tengertár területén főruharaktárra	52.880 „
s) Oliva sziget irányában a vízvezeték kiterjesztésére	8.000 „
Összesen	2.459.953 „

III. A pénzügyminiszteriumot illetőleg:

I. czim. Központi vezetés	5.880 „
IV. Külügyminiszterium nyugelvezményei	1.050 „
Összesen:	6.930 „

Az átruházásnak hely nem adatik.

A rendkívüli szükséglet költségvetése ezek szerint:	
a) külügyminiszteriumnál	90.300 „
b) hadügyminiszteriumnál: szárazföldi hadseregnél	3.818.500 „
hadi tengerészetnél	2.459.953 „
a) pénzügyminiszteriumnál	6.930 „
Összesen:	6.375.683 „

azaz: hatmillió háromszázhatvenöt ezer hatszáznyolcvanhárom forint, melynek a törvény értelmében a magyar korona országai által fedezendő 30 százaléka 1.912.704 frt 90 kr, azaz: egymillió kilencszázhatvenöt ezer hatszázhatvenöt forint kilencven krajczár teszen.

III. cikk. A magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által közösen fedezendő póthitel 1869-ik évre következőleg állapítottik meg:

II. A közös hadügyminiszteriumot illetőleg:

A) Tekintve a szárazföldi hadsereg rendes szükségletét.	
IV. címhez. Hadosapatok:	frt
Az újonczok betanítására	270.000 „
XVI. címhez. Ellátási ügy:	
Nyugelvezményekre	500.000 „
XX. címhez. Természetbeni élelmények:	
A természetények beszerzésére	1.300.000 „
XXI. címhez. Legénységi eledel:	
A felmúlt szükséglet fedezésére	1.720.000 „
Összesen:	3.790.000 „

de befejezetlenül maradt fölséges díszkastély tekint le az erdőn át a tenger hullámaina. Hissartól délre, az európai oldalon, a parton elterülő szomorú Cypruserdőben egy török temetőt látunk, melynek magas, turbános fökkel ékített sírkövei mint kísértetek néznek a Bosphorusra.

E helyen a vízi út a legszűkebb. Az áramlat itt oly hatalmas, hogy hullámokat hány, forgókat képez. Innen azután a Bosphorus ismét kiszélesedik. Jobbra mélyen benyúló öblöt alkot, melynek fekszik Bebek helység, a német kereskedők kedvelt nyári mulató helye és fötelepe a protestans hittérítőknak; távolabb, délre, ugyanezen oldalon fekszik Arnautkoi (Arnautfalú) eltakarva részben a hajók árbozai által. A bal parton hasonló faluk sora terül el.

Miután elhaladtunk az óra hosszat tartó Arnautkoi mellett, előttünk áll egy sziklatörsérből a parttól lépcsőzetesen emelkedő Ortakoi, egy szép két tornyú mecsettel; ezzel átellenben áll az ázsiai parton a sultán fából épült kastélya Beglerbég.

E ponttól kezdve a Bosphorus partjai tágulnak; tágas öblöt képeznek egy nyílással, mely a fehérvagy Marmoratengerbe vezet. A látvány mind nagyszerű, és csodálatosabb, a tárgyak és tájék mind változatosabb.

Jobbra a szeliden hullámzó halmokon látjuk a nagyuri kerteket, benőtt folyosóikkal, pompás tenyészettel; ezek alatt, a parton az újon épült pompás kerti palotát, márvány oszlopzataival. Tovább jobbra, délre a Besiktas nagy elővárosához közelitünk, melynek déli végén, szorosban a part mellett, emelkednek a vakító fehérségű pompás Dalma Bagdse paloták, a szultán rendes lakása, egy pompás mecsettel és magas minarettel. E palota tömeg fölött óriási laktanyák állanak, s ezekkel épen átellenben hatalmas hadihajók horgonyoz-

TÁRCSA.

Konstantinápoly és a Bosphorus.

II.

(Deb.) Ha északról közeledünk a Bosphorusra s a tengermagaslattól pillantjuk meg a déli partot, egy völgytorkolathoz hasonló nyílást látunk magunk előtt. A mint közelebb jutunk, a nyílás mindinkább tágul, az oldalait képező hegy-sorok jobban jobban elválnak, s egy szűk vizüton haladva érjük el a Bosphorus szorosát. Legelőbb a jobb és balparton levő hegyi erdők romjai ötlenek szemünkbe, melyek egykor a szoros fölött örködtek. A Bosphorus szélessége a bejáratnál körülbelül egy mérföld. A partok puszta, alig látni néhol egy-egy majort. Nemsokára 3/4 órányira szűkül a Bosphorus s itt jobbra és balra a török erdő-művek sora kezdődik, ellátva óriási ágyúkkal, melyek keresztültt alatt tartják az egész vízi utat s az ellenséges hajót azonnal fenékre lönék. Az útgegek mögött látszanak az első török falvak; kis helységek ezek s a vidék is alig van művelve. Lassanként élénkül a vidék s a látvány annál inkább érdekes és változatos, mennél közelebb értünk a fővárosához, a melynek elővárosait már is megpillantjuk. E falvaktól délre, alig egy órányira, a Bosphorus előbb keletre, majd délre kanyarog, s e két kanyarulat közt kiterjedve egy nyílt tóhoz hasonló medencét képez. E medencétől jobbra, egy szép erdőszéggel benőtt hegy alján emelkedik lépcsőzetesen a pompás Bujukdere; ez a legelőkelőbb nyaraló és fürdő helye az európaiaknak és Konstantinápolyban székelő idegen követeknek. A part hosszában egész sora áll a pompás palo-

azaz: bárom millió hétszáz kilenczvenzert forint, mely összeg, a megajánlás alapjául szolgáló tényállásnak a zárszámadásnál leendő igazolása mellett kizárólag csak a kijelölt célokra lesz fordítandó.

Ezen összegből az 1867. XIV. t. cz. által meghatározott arány szerint a magyar korona országal által fedezendő 1.137,000 ft, azaz: egy millió egyszáz harminczhét ezer forint.

A magyar országgyűlés részéről a közös ügyek tárgyalása végett kiküldött s Általunk folyó évi július 11-kére Bécsbe összehívott országos bizottság, és a birodalmi tanács bizottsága által az 1870 ik évi közös kiadások költségvetése, valamint a szárazföldi hadsereg 1869-ik évi szükségletére kért póthitel tárgyában hozott, és közös minisiteriumunk utján Hozzánk felterjesztett főnebbi határozatokat, az 1867. XII törvényezik értelmében ezenel jóváhagyjuk és megerősítjük.

Kelt Bécsben, 1869. évi augusztus hó 30-án.

Ferencz József, s. k.

Beust Nándor, s. k.

B. Kuhn Ferencz, s. k.

Becke Ferencz, s. k.

Napi hírek.

— A magyar országgyűlés — hír szerint — október 16 dikára fog összehívadni.

— A kolozsvári m. k. honvédkerület parancsnokától honvédeink mult hétfői bevonulása alkalmából a szívélyes fogadásért a város hatóságához következő átirat érkezett: T. cz. szab. kir. városi közönség! Tekintetes Polgármester úr! A midőn sz. kir. Kolozsvár városa t. cz. polgárai a tegnapi bevonulási napon, nem csak szívesen fogadták honvédeinket, de a hazafiság és rokonérzet legnagyobb lelkesedésével üdvözölték; nem kések, nem késhek ezen erőre vezérő ünnepélyes fogadtatásért, melyben honvédeink részeseitettek, Kolozsvár városa t. cz. közönségének az összes honvédség és magam nevében — kiemelve a tks. Polgármester úr és tanácsosainak ez érdeken tett folytonos és fáradhatatlan munkásságát — köszönetet nyilvánítani, felkérve ezutánra is az egész t. cz. közönséget, e nagy horderejű ügnek, további lelkes támogatására, hogy az által lelkesített honvédeinkből igazi honvédek válhassanak. Kolozsvárt, september 7 én, 1869. Graef s. k., magyar k. h. tábornok.

— A mint lapunk közlelőbbi 105-dik számaúak mellékletében levő hirdetési rovatából is látható, a kolozsvári hitelbank és zálog kölcsöntársulat második 1000 darab 200 frtos részvényt bocsát ki, a melyre azonban csak 100 forint fizetendő be. Az alapszabályok értelmében a részvényeseknek joguk van annyi részvényt irni alá, a hánynyal már birnak; azonban e jogukat az aláírási határidő alatt, a mely f. hó 15—18 ig tart, érvényesíteniük kell. E figyelmeztetést a részvényesek érdekében nem látjuk feleslegesnek megtenni, miután e jó hitelnek örvendő intézetünk eddigi részvényei 15—20 pct. feljül fizetéssel sem kaphatók.

— A helybeli kereskedelmi és iparkamara azon sokak által méltánylandó határozatot hozta, hogy a miniszteriumhoz feliratot intéz a tordai postahivatalnál állítandó váró terem ügyében, a melyre mindazon utasoknak nagy szükségük van,

nak a Bosphoruson, készek minden pillanatban védeni a szultán életét, s ha szükség lenne őt hátukra venni. Balra, az ázsiai parton a meszsze elterült Scutarit látjuk az ő tömémentelen minaretjeivel és kupoláival.

Épen előttünk délre már meglátjuk Stambult keleti szöglete, az ugynevezett Serailfok, a mely szintegy a tengerből emelkedik ki az ő kertjeivel és kupolás épületeivel, melyek hajdan a szultánok lakpalotáit képezték. A tulajdonképi Stambult még egy 400 láb magas domboru hegyfok takarja el szemünk elől, melynek magaslatán fekszik Pera; ezt ismét a hegy ormán emelkedő Cypruserdő, mely egy temetőt árnyékol be — rejti el. De az erdő mind inkább oldalá marad, Pera előttünk s ez alatt a partig levonul a Tophana (ágyutelep) előváros. Az elővárosok is félre vonulnak, s már látunk Stambultól egy rakás minaretet és kupolát. Jobbra kanyarodunk a szöglet körül, hogy az „arany szarv”-ba, Konstantinápoly kikötőjébe befuthassunk, mely félív alakban egy mérföldnyire hatol be a szárazba. És most egyszerre jly kép tárul fel szemünk előtt, a melyet szavakkal festeni akarni, haszontalan kísérlet.

Balra, szemünk előtt, lépcsőzetesen emelkedik, a halomsoron fekvő világáros beláthatatlan háztengerével, számtalan minaretjeivel és kupoláival; ez utóbbiak mintegy tervszerű csoportozatot képeznek egymás fölött és mégis egy egészesz olvadnak össze, egyetlen boltozatos kupolát képezve, magas minarettekkel ékítve. Jobbra emelkednek Tophana és Galata elővárosok, felelték Pera. Az „arany szarv” mindkét oldalán, ez választja el az előlemlített két elővárostól Stambult, párhuzamosan fekszenek a horgonyzó hajók árboezerdői. Legfeljebb kupolája Stambulnak a Hagia Sophia és Ahmed szultán mecsetje égbe nyuló minaretjeikkel s az előtérben a Jeni Dsami (új

a kik Kolozsvárról M. Vársárhelyre utaznak, s Tordán épen az éjféli utáni órákban kell várakozniok 3—4 óráig a Fejérvárról jövő postakocsira.

— Kérvétválasztási mozgalmak. A maros-vársárhelyi központi bizottmány f. hó 7-kén tartá az új kérvétválasztás tárgyában első ülését, a választók összeírásai ivaieik kiegészítésére tervén meg a törvényeszerű intézkedéseket. — Maros-szék központi bizottmánya pedig e hó 13 kán tartja második ülését, midőn a kérvétválasztás napjai határozatnak meg.

— A marosi ref. egyházmegye képviselote e hó 6-kán nyitá meg rendes közgyűlését. A megnyitás ünnepélyes volt, a reformátusok várbeli nagytemplomában. A gyűlés mindenekelőtt két egyházmegyei jegyzőt választott: egy judicialist Vályi Pál és egy politikait Pap Elek személyében. Az első nap köztanácskozása evel véget ért, a kedélyes közebéd után egyes bizottmányok végezvén munkájokat. A második nap tárgyai közül, mint érdekesebbeket, kiemeljük a gyűlés azon határozatát, mely szerint a pápa zsinati meghívóját hivatalosan nem véli sem tárgyalandónak, sem vizsgálatsandónak, és azon bizottmányi munkálatot, mely a mult évi népiskolai törvényre vonatkozik.

— Gr. Péchy Manó kir. biztos urat f. hó 10 ére Pestre várják; hozzánk, mint már jelentők, 17-kén érkezik.

— A honvédszázadosoknak, mint bizottosan értesültünk, állomáshelyeikre vonatkozólag szabad választás engedtetik, mely annyiban lesz korlátolva, hogy a hely kijelölésére felszólítottnak három helyet kell megneveznie. — Mint honvédhirt itt emlitjük meg azt is, hogy közlelbről ismét tömeges kinevezéseket várnak.

— A magyar orvosok és természetvizsgálók idei nagy gyűlésének beirt tagjai közt a királyhágonnenni részből 9-en vannak, névszerint: Bordács Lajos, Balázs Antal és Pászthory Ede M. Vársárhelyről; Mosel Antal Kolozsvárról; Székely Gábor Tordáról, Szalánczi Kristóf N. Szebenből, Kovács Ferencz Gyulafejérvárról, Honchard József N. Enyedről és Buda Ádám Reából.

— Maros Vársárhely képviselőtestülete f. hó 6-kán tartott gyűlésében bizotttságot választott a népszámlálás ügyében, ugyanekkor választott egy törv. széki ülneköt is, ki Rákosi József, volt maros-széki törv. széki ülnek lett.

— Csikszék szentmiklósi kerületében Antalfi Károly jobboldali képviselő újra megválasztatott.

— A horváth tartománygyűlés f. hó 4 én nyit meg.

— Biasini Domokos úrnak ismét egy emberberáti tettet jegyezhetjük fel. A napokban szállítottá el N. Váradig ingyen az általa már több ízben segélyezett ifj. Hosszu László, volt honvédet, ki segélyezése ügyében ment fel Pestre.

— Egy Bukurestből kelt távütgöny jelenti, hogy a román fejedelem f. hó 5-dikén Bécs felé utazott. Bécsben meglátogatja király ő Felségét, honnan Svájcba, majd Párisba, Brüsselbe, Berlinbe utazik, meglátogatván egyszersmind a Rumániát pártfogoló souveráneket. — Ugyancsak Bukurestből távirják, hogy a rendkívülileg összehívott kamarák f. hó 6-kán megnyiták.

— Az iparkiallítás N. Szebenben 489 forint 40 kr tiszta jövedelmet mutatott fel. Bevétel 1535 ft 61 kr, kiadás 1050 ft 22 kr volt.

templom) fősleges kupoláépülete s a henger alakul kupolák és födek felett emelkedő Seraskiertoronny, a hadtanya és ugynevezett „magas Porta”, a Divan székhelye; jobbra az egymásra tornyosuló kopaloták Galatában és Perában és a collossalis Galatatorony. Keletr emelkedik Skutari vörös födeleivel, kupoláival, minaretjeivel és óriás laktanyáival, s ezek előtt csaknem a Bosphorus közepén jly sziklán emelkedik a hagyományos Leandertoronny. Egy földnyelven, Scutaritól délre, megpillantjuk a barátságos Kadikoiit vakító fehér kastélyaival, villáival. Egyenesen délre, ezek és a Serailfok közt látni a Marmoratengert fősleges szigeteivel, a hercegszigetekkel, melyek mintegy uszni látszanak a tengeren. Az ismidit tengeröblön túl, mely Kadikoi mögött terjed keletre, látjuk a ködös távolban az ázsiai part szép alakú hegyeit, s ezek fölött tronol az örök hóval fedett ázsiai Olympus. Végre Északra átpillantjuk a Bosphorust Ortakoi és Beglerbeg ig. Az egész felett az ég sötét-kék boltozata vonul el. E panorama szemléleténél önmagunkról is megfelekedezünk; ny állunk, mintha elbűvölt volna a látvány, mely szemünk előtt terül el. És e mellett mekkora az élénkség a kikötőben és tengeröblökben! Gőz- és vitorlás hajók járnak keresztül kaul minden irányban. Jönnek a gőzösek s egy bizonyos területen elakarják gőzfellegekkel az azurkék eget; a Kaik-ök ezrei hasogatják nyileseben a hullámokat minden irányban. Mily kiabálással dolgoznak a hajósok, hogy strögnek, forognak a partokon, hogy futkosnak a hajóhidakon, melyek Stambult Galatával kötik egybe! Mily sokféle arcot és öltözetet látunk mindenfelé! Törökök, görögök, örmények, perzsák, arabok, morók, európaiak minden nemzetből nyüzsgönek itt. El vagynak vaktulva, s ha visszagondolunk mindarra, mit a Bosphorusba léptünk óta láttunk, ezer egy éji álomnak tetszik az egész s az órák úgy teltek el mint percek.

— Érdekes esküszéki tárgyalás folyt le Pesten a napokban. Vádló Ozoray Árpád s a vádlott a „Szegedi H.” szerkesztője, kinek lapjában előbbi „gézenguznak” nevezetett. Jelen nem lévő vádlott ügyvédé úgy találja, hogy a „gézenguz” szóban semmi sérió sincs; mire vádló az akademia szótárából kiolvasta, hogy abban a megtsizteléből van legkevesebb. — Az eskütétek vádlottat fölmentették, vádló 27 ft perköltiséget fizetett.

— Greguss Gyula tanár és az akademia s Kisfaludy-társaság tagja, jeles természettudós és műfordító, élete 40 dik évében az irodalom és a nemzet nagy veszteségére f. hó 5-kén gyomorelfajulás következtében meghalt.

— Különös haláleset. Nagy Váradon történt. Egy teherkocsi nagy robajjal s örült sebességgel ment neki egy 7 éves kis leánynak, ki úgy megjédt, hogy halva rogyott le, mialatt a kocsi áthajtatott rajta, a nélkül, hogy a leányka testét meg is érintette volna. Egy ideg pattant meg a leányka belsejében, mely kora halálát okozta.

— Huss-ünnepély. Prágából írják szept. 4-kéről. A ma kezdődő Huss-ünnepélyhez Cseh, Morvaország és Szilozsiából számos vendég érkezett. Jöttek Franciaország, Angliából, sőt Oroszországból is vendégek. A szerbek, horvátok, slovének, rutének és tótok is képviselve vannak. 11 órakor az újravárosi színházban előadott a „Huss” oratorium. 2 órakor délután végbemeget az ünnepély a Bethlehetemen. Este diszeladás a színházban. — Délutáni 3 és 4 óra között leleplezték az emléket s a Huss lakházán alkalmazott emléktáblát. A bethlehetéri leleplezési ünnepélyen mintegy 10,000 ember vett részt.

— Az éjszakamerikai Egyesült Államok adóssága márczius elseje óta 49,500,000 dollárral kevesbedett. Ilyesmivel az európai államok nem tudnak dicsekedni, mert nem képesek magukat arra elhatározni, hogy az állandó hadsereget a minimumra leszállítsák.

— Hogy lehet előidézni állandó jó szttretet? Egy lombardiai szőlősgazda a következő merész szavakat írja egy ottani gazdasági lapban: „Én nem ismerek rossz esztendőket; én mindig rendkívül dús szttretnek örvendek s a legkedvezőtlenebb években is 50—60 hectoliter bort kapok hectáronként (mintegy 55—66 akót holdanként.) Az egész titok a venyigék tökéletes megérlelésében fekszik, melyeknek a jövő évben gyümölcsöt kell hozniok. A szttretelés alkalmával a szedők után mindjárt néhány férfi jár, kik minden fölösleges venyigét és hajtást eltávolítanak, s csak annyi fás részt hagynak a mennyi a jövő évi gyümölcsözésre okvetlenül szükséges. A meghagyott venyigék leveleit sem letördelni, sem megsérteni nem szabad, miáttal a növényedvek egész október hóban termékenyítik a tőkét, s így a tökéletesen megért rügyek legkevesebbet sem szenvednek a gyakorta korán bekövetkező fagyok által.

— Embernyuzás. Nagy föltűnést okozott az illető körökben egy kegyetlen tett, mely a mi-veletlenségnek tanúsága. Wladimirofka faluban, Wollhyniában egy paraszt nő elhitető kedvesével, hogy az elásott kincsekhez, melyet sárkányok, stb. őriznek, hozzajutathatna és örökös gazdaggá lehet, ha egy élő embernek bőrét birhatna, mert ez elkerülhetlenül szükséges a varázslathoz. A bárgyn földmives ráállt s F. N. nevű 14 éves gyermeköt az erdőre kiesalván, itt úgy tité tartók, hogy rögtön elesett és ekkor lenyuzta. De a bűnösök nem soká örvendhettek a bőrnek, melylyel oly sok kincset fognak szerezni, mert mindketten elfogtak, bűnök jutalmát élvezték. A szerencsétlen F. N. még ugyan él, de életéhez nincs remény.

— Macsvánzskit, az alvidéket oly hosszszason rettegésben tartott híres rablót végre ártalmatlanná tették. Ugyanis f. hó 2-án Parágán egy ottani szerb lakos házában menekülés közben a házat körülvett katonák által agyonlővetett. Előtte való napokban társával egészen fáradtan egy baranyai rövid sztturben jelent meg a háztulajdonosnál, pisztolyt mellének tartva, felszólítá, mondá, hogy szabadítsa meg s rejtsse el, a ki is vendégeit háza padlására helyezte el s ott kellett neki paprikást főzni s vendégeivel dözeólni, míg nappal különféle eladott ürügyeknél fogva eleresztették. A bazi gazda felhasználta az alkalmat s tudatta a rablók által halállal fenyegetett parabutyi volt biróval, ki a további jelentést megtette. Mikor a katonaság a házat körülvette, a csendbiztos fölkiáltott hozzá: „Makszim, add meg magad”, de felelet nem jött, mire a katonaság megkezdte a házpadlás lövöldözését, mit ő folytonosan viszonzott. Dél-eltől 11 óratól délutáni 5 ig tartott az ostrom, köze talán egy negyednyi szttetés nem volt, midőn a lövöldözés, mely alatt Makszim közben elkialtotta magát s a padlás ablakán pénzt szórt ki, — sikertelen volt, a katonaság a házat négy sarkán felgyújtotta, a honnét a szobába menekültek s az ablakokon keresztül kiölvöldöztek, míg végre a katonák meggyújtott szttalzetet tek be a szobába s midőn a füstöt ki nem állhatta s a menekülést megkísérteni akarta, Macsvánzski Makszim, előbb társát akarta lelőni s azután jobbra balra lövést téve kirohant s menekülni akart, de e közben a katonaság által agyonlővetett. Társa a koponyáján kapott lövés következtében öszszergyott ugyan, de a katonáktól is kapott mellébe lövést, a melynek következtében hihető, meg fog

halni. — Fegyverei voltak egy két, egy egyesűves puska, egy kécosűves pisztoly és revolver, úgy hogy 18 lövést tehetett, fegyvereit bankókkal töltötte, a mint az el nem égett fojtásokból látható volt. Életben levő társától kerdeztek, hogy miért szórt ki pénzt? azért, ugymond, mert a gyermekek össze fognak csoportosulni a pénzszedésre s ő közéjük ugrott volna, és a katonaság nem mert volna a gyermekek miatt löni, őt pedig azért akarta agyon löni, hogy ha ő elmenekülhet és társa elfogatik, ez ne vallhasson reá. Ráday kir. biztos is ott volt a helyszínen.

Kimutatás

a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról augusztus havában 1869.

Bevételek:

Pénztármaradék a m. hóról	94,125	ft	66	kr.
Havi, rendes és rendkívüli betételek				
Könyvdíjakban 73 új tagtól	118,977	”	75	”
Kamat, feldij és váltódij	73	”	10	”
Bélyegdíjakban	8,593	”	27	”
1050 tag által visszafizetett kölcsön	453	”	80	”
A bevételek összege	445,700	”	—	”
	667,923	”	58	”

Kiadások:

1074 tagnak kölcsön	495,100	ft	—	kr.
Tisztviselők fizetése	364	”	67	”
Irodai kellékekre u. m. nyomtatvány	28	”	49	”
Bélyegre	430	”	—	”
Kamat	24	”	95	”
Segélyezésre	—	”	—	”
Kisdedovódnaknak	50	”	—	”
Tőke-visszafizetés	80,812	”	15	”
Pénztármaradék	91,113	”	32	”
	667,923	”	58	”

Kolozsvárt, augusztus hó 31. 1869.

Taufer Ferencz, Gelch János, Wagner Frigyes, igazgató, könyvvizető, pénztárnok.

A kolozsvári takarékpénztár üzletforgalma 1869. augusztus hóban.

Bevétel:

Pénztári maradvány jul. hóról	60654.	ft	57	kr.
Betételek 128 feltől	31288	ft	49	kr.
Visszafizetett váltók	50693	ft	40	kr.
Előlegek	3245	ft	—	kr.
Kamat jövedelem	1064	ft	36	kr.
Különféle díjak	279	ft	—	kr.
Összesen:	147,224	ft	82	kr.

Kiadás:

Betétii visszafizetés 43 félnek	13673	ft	60	kr.
Betétek után kifizetett folyó kamatok	17	ft	39	kr.
Váltókra	42510	ft	—	kr.
Előlegekre	7930	ft	—	kr.
Kezelési költségek	32	ft	75	kr.
Tisztii fizetések	134	ft	66	kr.
Jelenléti jegyekért	46	ft	—	kr.
Felszerelvényre	780	ft	—	kr.
Pénzintézeteknél elhelyezve	10000	ft	—	kr.
Maradvány 1869. aug hó végével	72100	ft	42	kr.
Összesen:	147224	ft	82	kr.

KÜLFÖLD.

Páris, sept. 7. A mai „Journal officiel”, jelenti: A császár egészsége iránt leginkább külföldi tüzerek által támasztott lármás hírek teljesen alaptalanok. A császár minden nap kikel ágyából és szokott módon végzi az ügyeket. Habár a császár fájdalmak hosszasan tartottak is, a császár egészségi helyzete miatt aggodalomra még sem szolgáltatnak okot.

A „Presse” egy táviratot közöl septemb. 7-ről tel Párisból, mely jelenti: Az orvosok a császárt késő este meglátogatván, helyzetét tökéletesen megnyugtatónak találták. A császár ma újra megkezdé szokásos életmódját. A császárra csupán a hirtelen meghívóösdött időjárás volt némi behatással. A viz-hőlyagon való operációról nem volt és nincs is szó.

Hogyan fogadta a császár Napoleon hg beszédét? e kérdés fölött sokat vitatkoznak Párisban. Némelyek szerint az egész kiesinált dolog volt a nagybátya és unokaöcs közt, s bizonyítékul felhozzák, hogy a császár a hget másnap fogadta, miután Fleury tük üdvözlését megvitette a hgnek és az államfő nevében őt Saint Cloudba meghívta. Mások szerint ellenkezőleg áll a dolog, nem a herceg hanem a belügyminiszter volt a császárnál, és annak fejezte ki tetszését. — Az „Opinion Nationale” melynek viszonya a palais royallal ösmeretes, leplezve bár, azt sejteti, hogy a jövő regene szavai bangoztak a senatusban. Azt mondja: „A hg. beszéde nemcsak ékes s ügyes előadás, hanem esemény, a szabadelvű császárság programja.

A francia senatus sept. 4 ki ülésében Bonjean indítvány, hogy a sanatus első kamarává alakítsák át, a kezdeményezési jogot a császár és törvényhozó testülettel közösen gyakorolja, ellenben az alkotmányozó testület szerepéről, valamint a veto jogról teljesen lemondjon, 113 szavazattal 9 ellenében visszavetették. Sortígeés indítvány, hogy a senatus és a törvényhozó testület közt esetleg támadó öszszittűzőések a két kamara közös szavazása által egyenlítésenek ki, valamint Breniers indítvány, mely szerint a törvényhozó testület, a császár jóváhagyásának fenntartásával 6 évre maga választaná elnökét, szintén elvetették.

A florenci spanyol követ Párisba utazott, hogy ott Prim marsallal a genai herceg jelöléséget felett tanácskozzék. Ha azonban a „Frankf. Ztg.”-nak hitelt adhatunk, e felett kétkedűnk kell; azon nyilatkozatok szerint, melyeket Castelar Párisban Primről tett, ez utóbbi határozottan a köz-

társaságiakat pártolja. A spanyol hadügyminiszter még mind eddig nem volt a császárnál fogadtatásán, minők oka a császár betegeskedésében keresendő. Páris, sept. 4. A „Moniteur D'aloz” jelenti, hogy a császár ma egy Saint-Cloudban tartott miniszter-tanácsban elnökölt. A reggeli után, melyen a császárné és a császári hercegek is jelen voltak, a császár a parkban sétált. A felüldülésben mindennap újabb előhaladás vehető észre. A császárnak a chalonsi táborba utazása iránt még semmi sincs elhatározva.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

A közönség köréből. *)

A szabadsajtó unicuma.

A „Magyar Polgár” 102-dik számában a lap *) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

kiadó-hivatala nyílt levélben egy mellékleti számla végkiegyelítésére szólít fel. Ugyan a „M. Polgár” 103-dik számában egy elismervény tétetik közre, mely szerint én a „M. Polgár” kiadó-hivatalának pénztárába öt forintot valóssággal befizettem s vele számlámat végleg kiegyenlítetttem. A nyílt levelet nem értettem; mert én a „M. Polgár” kiadó-hivatalának semmivel sem tartoztam, a kezeim közt lévő irattal minden perczben igazolhatom, hogy a kérdéses mellékleti díjt még ezen 1869-dik évi márczius havában tényleg kifizettem, miért az elismervény én előttem valósságos rejtély. Valakinek tetszett nevetem a nyilvánosság előtt, mint kötelességeit pontosan nem teljesítő egyénét tréfából meghurcolni, s midőn arról értesült, hogy ily páratlan játszásával azelőtt nem ért, hanem maga esett a bűdibe, sietett maga a nyílt levél írója, ki nem más, mint K. Papp Miklós úr a „M. Polgár” szerkesztője, az elismer-

vényt is megírni; tehát előbb engem kívánt gyannusítani és megpirítani a nagyérdemű közönség előtt, utóbb saját olvasó közönségét gyermekes módon ámitotta; miután én nem tartoztam, de nem is fizettem. Ily eljárás megítélését a nagyérdemű közönség ítéletére bizza

Kolozsvárt, sept. 2-kán, 1869.

Pólik János.

Itt közlöm kiadó könyvtárs. Stein János úr ebbeli elismerését, mely következőleg hangzik: „Hogy Pólik János úr a mult év végével a „M. Polgár” egyik számával szétküldött mellékleti díját, melynek mellékleti díja előbb értetlenségre adott alkalmat, később márcziusban kiegyenlítette, ezennel elismerem; valamint azt is, hogy a „Magyar Polgár” kiadó hivatalával nem Pólik úr, hanem én tartozom a kérdéses mellékleti díjt elszá-

molni; s nem lehet szándékom okot is szolgáltatni Pólik úr megtámadására.

Kolozsvárt, sept. 3-kán 1869.

Stein János.

Távirati tudósítás a bécsi börszéről.

Sept. 9-dikén: 5%, Metaliques 100 frt 58.80. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 66.75. Kamat 58.80. 1860. Kölcsön 91.50. Bankrészevény 716. Hitelintézet részvény 297 frt 242.—. London 10 ft st. 125 frt 20%, kr 121.75. Ezüst 120.—. Cs. királyi arany 5.88%¹⁰.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 77.—. Temesi 50.—. Erdélyi 74.50. Horv.-Slavon 81.—.

HIVATALOS.

Sz. 709. 1869.

(460)

(3—3)

Árverés-hirdetés.

A Déésaknai m. k. Sóbánya hivatalnál a só és vízhozó járgányhoz kellő fogat előállítására folyó év **September 24-én délelőtti 9 órakor** a Déésaknai hivatali irodában árverés útján a kevesebbet válogatónak kiadatik.

A bérelt kezdődik 1870-ik év január 1-én é. é. 1872. December 31-ig. Mindenki, a ki az árverésben résztveszen, tartozik bánatpénzzel 100 frtot előre letenni. Az árverés megkezdése előtt írásbeli lepecsételt ajánlatok is elfogadhatók, de csak 23-ik September délutáni 6 óráig, hasonló bánatpénzzel ellátva, melyek csak az árverés végén bontatnak fel.

A szerződési feltételek a Déésaknai m. k. sóbánya hivatali irodában bővebben megtekinthetők.

A válogató köteles 1000 frt. biztosítékot vagy készpénzben, vagy magyar vasuti kölcsönkötvényekben, vagy földhitelintézet zaloglevelekben vagy pedig fekvő-égekben letkötni.

M. k. Sóbánya hivataltól.

Déésaknán, 1869. September hó 1-én.

Szám 855. civ. 1869.

464

3—3

Árverési hirdetmény.

Szászvárosszék és város tanácsa, mint törvényszék által közhírré tétetik, miszerint Abt Ernő végrehajtató részére 1000 frt tőke követelése és járuléka kielégítése végett Györfy Zsigmond szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvároson 312 ház szám alatt fekvő és 3400 frta o. é. becsült háznak és telkének végrehajtás utáni elárverése elrendeltetvén, ennek foganatosítására első határidőül folyó év **September 22-kén**, szükség esetében második határ dőjéül ugyan csak folyó év **Oktober 27-dik** napjának mindenkor délelőtti 9 órája a helyszínen tüzetik ki, következő árverési feltételek alatt:

1) A Szászvároson 312 ház szám alatt fekvő háznak, a kikiáltási ára a becsár 3400 frt o. é. és csak a második határidőn adathatnak el a becsáron alól is.

2) Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz fejében az ingatlan becsárának 10% at készpénzben letenni, a bírói kiküldött kezeihez, mely bánatpénz a vétel ár felosztása alkalmával nem fog beszámítódni, az első részletbe.

3) A vevő köteles a vételár, ezen törvényszékhez következő részletekben az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt lefizetni és pedig 1400 frt o. é. az árverés napjától számítva 2 hónap alatt, a fennmaradt részt pedig következő 2 hónap alatt, vagy pedig ezen fennmaradt részre vonatkozólag a többi hitelezőkkel és végrehajtást szenvedettől egyezkedjék.

4) A legtöbbet ígérő vevő az ingatlan vagydonossá válik a vételnappján kezdve, haszonvételi birtokába azonban csak is folyó év September 29-én lépik. Tartozik azonban a vétel napján kezdve a megvásárolt fekvőség minden terheit, az adókat, katona beszállásolást, igazításokat, s más községi tartozásokat sajátjából hordozni, valamint hogy a történetből eredendő kár is ötlet illeti.

5) A végrehajtató, vagy az ő felhatalmazottja, a bánatpénz letétele nélkül is árverezhet és a megvétel esetében a vételárnak az ő követelését felülmúló részéről felelős.

6) Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a letett 10% bánatpénz a végrehajtást vezető javára fog esni, mint leszámítási összeg, és akármely érdekelt fél kérelmére az ingatlan, a vevő veszélyére és költségére újabb árvereztetni, s a kitiendő csupán egy határidőn az előbbi vételáron alól is el fog adatni.

Egyszermind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék székhelyén, vagy ennek közelében laknak, felszólítanak, hogy a vételár felbontása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen törvényszék székhelyén megbízottat rendeljenek és azok nevét az eladásig jelentsék be; mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a perrendtartás 433 és 466 §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb körülírt fekvőség iránt tulajdoni, vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék — igény kereseteket a hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen törvényszéknél nyújtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítani.

Szászvárosszék tanácsa mint törvényszék.

Szászváros, 1869 évi Augustus hó 12-kén.

Sz. 856. civ. 1869.

(465)

(3—3)

Árverési hirdetmény.

Szászvárosszék és város tanácsa mint törvényszék által közhírré tétetik, miszerint Abt Ernő végrehajtató részére 1000 frt tőke követelése és járuléka kielégítése végett Gestalter József szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvároson 306 ház szám alatt fekvő és 4186 frt o. é. becsült háznak és telkének végrehajtás utáni elárverése elrendeltetvén, ennek foganatosítására első határidőül folyó év **September 15-én**, szükség esetében másodhatáridejéül folyó év **Oktober hó 20-ik** napjának mindenkor délelőtti 9 órája a helyszínen tüzetik ki következő árverési feltételek alatt:

1) A Szászvároson 306 ház szám alatt fekvő háznak a kikiáltási ára a becsár: 4186 frt o. é. és csak a második határidőn adathatnak el a becsáron alól is.

2) Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz fejében az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben letenni a bírói kiküldött kezeihez, mely bánatpénz, a vételár felosztása alkalmával nem fog beszámítódni az első részletbe.

3) A vevő köteles a vételár, ezen törvényszékhez következő részletekben az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt lefizetni és pedig 1400 frt o. é. az árverés napjától számítva 2 hónap alatt, a fennmaradt részt pedig a következő 2 hónap alatt; vagy pedig ezen fennmaradt részre vonatkozólag a többi hitelezőkkel és végrehajtást szenvedettől egyezkedjék.

4) A legtöbbet ígérő vevő, az ingatlan vagydonossá válik, a vételnappján kezdve, haszonvételi birtokába azonban csak is folyó év September 29-én lépik. Tartozik azonban a vétel napján kezdve a megvásárolt fekvőség minden terheit, az adókat, katona beszállásolást, igazításokat, s más községi tartozásokat sajátjából hordozni, valamint hogy a történetből eredendő kár is ötlet illeti.

5) A végrehajtató, vagy az ő felhatalmazottja, a bánatpénz betétel nélkül is árverezhet, és a megvétel esetében a vételárnak az ő követelését felülmúló részéről felelős.

6) Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a letett 10% bánatpénz a végrehajtást vezető javára fog esni mint leszámítási összeg, és akármely érdekelt fél kérelmére az ingatlan a veve veszélyére és költségére újabb árvereztetni, s a kitiendő csupán egy határidőn az előbbi vételáron alól is el fog adatni.

Egyszermind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék székhelyén, vagy ennek közelében laknak, felszólítanak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen törvényszék székhelyén megbízottat rendeljenek és azok nevét az eladásig jelentsék be; mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prts 433 és 466 §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb körülírt fekvőség iránt tulajdoni avagy más igényt vagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, igénykereseteket, a hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, ezen törvényszéknél nyújtsák be, különben azok a végrehajtási

árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítani.

Szászvárosszék tanácsa mint törvényszék.

Szászváros, 1869 Augustus hó 12-én.

Szám 857 civ. 1869

(466)

(3—3)

Árverési hirdetvény.

Szászváros szék és város tanácsa mint törvényszék által közhírré tétetik, miszerint Abt Ernő végrehajtató részére 1000 frt. tőke követelése és járuléka kielégítése végett Magyar János szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvároson 21. h. sz. alatt fekvő és 2272 frt. 50 kr. o. é. becsült háznak végrehajtás utáni elárverése elrendeltetvén, ennek foganatosítására első határidejéül folyó év **September 29-ike**, szükség esetében második határidejéül ugyancsak folyó év **November 3-ik** napjának mindkét esetben dél előtti 9. órája tüzetik ki a helyszínen, következő árverési feltételek alatt:

1. A Szászvároson 21 szám alatt fekvő háznak a kikiáltási ára 2272 ft. 50 k. becsárban állapítatik meg, és csak a második határidőn adathatnak el a becsáron alól is.

2. Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz fejében az ingatlan becsárának 10% készpénzben letenni a bírói kiküldött kezeihez, mely bánatpénz a vételár felosztása alkalmával nem fog beszámítódni az első részletbe.

3. A vevő köteles a vételár, ezen törvényszékhez következő részletekben az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt lefizetni; és pedig 1400 frt. o. é. az árverés napjától számítva 2 hónap alatt, a fennmaradt részt pedig következő két hónap alatt, vagy pedig ezen fennmaradt részre vonatkozólag a többi hitelezőkkel és végrehajtást szenvedettől egyezkedjék.

4. A legtöbbet ígérő vevő az ingatlan vagydonossá válik a vételnappján kezdve, haszonvételi birtokába azonban csak is folyó év September 29-én lépik. Tartozik azonban a vétel napján kezdve a megvásárolt fekvőség minden terheit: az adókat, katona beszállásolást, igazításokat s más községi tartozásokat sajátjából hordozni, valamint hogy a történetből eredendő kár is ötlet illeti.

5. A végrehajtó vagy az ő felhatalmazottja, a bánatpénz letétele nélkül is árverezhet, és a megvétel esetében a vételárnak az ő követelését felülmúló részéről felelős.

6. Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a letett 10% bánatpénz a végrehajtást vezető javára fog esni mint leszámítási összeg, és akármely érdekelt fél kérelmére az ingatlan a vevő veszélyére és költségére újabb árvereztetni s a kitiendő csupán egy határidőn az előbbi vételáron alól is el fog adatni.

Egyszermind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék székhelyén vagy ennek közelében laknak, felszólítanak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen törvényszék székhelyén megbízottat rendeljenek és azok nevét az eladásig jelentsék be; mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prts. 433. és 466 §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb körülírt fekvőség iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék igénykereseteket a hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen törvényszéknél nyújtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítani.

Szászváros szék tanácsa mint törvényszék.

Szászváros, 1869 augustus hó 12-én. y

NEM HIVATALOS.

VICTORIA

biztosító-társaság Kolozsvárt.

Biztosítéki alap:

Alaptőke	1.500,000 frt — kr.
Tartaléktőke	25,449 „ 80 „
Díjtartalék	520,748 „ 24 „
Összesen:	2.046,198 „ 04 „

Forgalom:

Biztosított érték 1868-n:	109.180,408 f. —
Bevétel 1868-ban:	1.041,596 f. 87
Összes kárfizetés	468,139 f. —

Biztosításokat fogad el, legkedvezőbb feltételek mellett.

Tűzkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárt, ugy a kihuzerzolódás és oltás körüli rombolás által szenvedett kárt szintén bele érve) lak-, gazdasági, és gyári épületek, malmok, butorok, gyárfelszerelések és gépek, kereskedelmi áruüzemek és raktarak, nyers és munkában lévő termékek, mindennemű marhák (benn-éges ellen), széná, egyéb takarmány és szalma-gabonákra nézve, ugy szabadban; mint fedél alatt.

Ez utóbbinál a biztosítás érvénye eleséplés után a magra is kiterjesztetik, ha a lerakodás helye iránt előre jelentés tétetik.

Alóírt vezérigynökség tisztelettel hívja fel a t. közönséget minden biztosításiával a **VICTORIA**hoz fordulni, mint a mely a pontos kárfizetésekért nem csak évi bevételeivel, de tetemes biztosítéki alapjával is jótáll, mint erdélyi társaság a t. erdélyi közönséget különös előnyökben részesíti, s kárait köztudomáslag azonnal és igazságosan fizeti.

A birodalom legjobb nevű társaságaival viszont — biztosítási összekötéseivel fogva, a **Victoria** bár mely magas értéket biztosítás alá elfogad.

Közelebbi felvilágosításokkal, nyomtatványokkal sat. minden fontosabb ponton felállított ügynökségek készséggel szolgálnak, ugyszintén központon a

„**VICTORIA**” biztosító társaság vezérigynöksége Kolozsvárt,
(negy-piac b. Kemény S.-féle háznál.)

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nro 2.

Tekintetes úr!

Kérem önt postai utánvét mellett nekem négy palackot az ön kitiendő **Anatherin-Szájvizéből** küldeni; azért fordulok önhez személyesen, mert már gyakran kaptam hamisított szájvizet különféle kereskedésekben. Tisztelettel:

TITZ KORNELIA,

cs. kir. alezredeső, Graz, Attemsgasse, 1001.

Egy palack ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. é.

Kapható: Kolozsvárt: **WOLFF J., Dr. HINCZ Gy., ENGEL J.** és **BINDER** gyógyszerészek és **KÁRVÁZ J. Tordán:** Wolf gyógyszerész. Dézsen: Krömer Sámuel. Déván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Enyedben: Oberth J. gyógyszer. M. Vácarhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Isonhardt. Szász-Rögenben: Traugott és Wachner. Zilahán: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vácarhelyt: Nagy Jakab. Bészörnyében: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinger-Várallyán: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Féharvart: Wagner könyvtáros. Szegevár: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyirgyházában: Bacsaí B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsfalván: Pálep és társa. N.-Almdson: Beck M. Gy.-Sz.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczási Em. Földvár: Temmer E. Bassóban J. v. Müller, gyógyszerész.

476

1—1

Korecsmajog haszonbér.

Mocscsal határos **Légen** helységben, arányosítottván a korecsma-jog, az összes birtokosság részéről, 4 évekre haszonbérbe kiadó most Szent-Mihály naptól fogva. Értekezhetni iránta a légeni előjárásnál.

Légen, sept. 10-én, 1869.

(473)

(2—3)

A kolozsvári határon 30—40 holdra terjedő, jó helyeken fekvő

szénafű

örökáron eladó. — Értekezhetni iránta Csulak Dániel ügyvéd-dél Kolozsvárt.

468

3—3

Makk árverelés.

A gróf és báró Bánffy családnak Krásnamegyében, Bogdánháza, Ballaháza, Perje, Tótfalu és Káraszelek községek határain fekvő tulajdon erdeiben lévő ez évi makk termés, folyó év **September hó 20-kán** délelőtti 9 órakor Sz.-Somlyón alólírt házában tartandó nyílt árverés útján elfog adatni; az árverési feltételek alólírt Sz.-Somlyón időközben is megtekinthetők. Mely árverésre a bérleni szándékozók tisztelettel meghívattak.

Kelt Sz.-Somlyón, 1869 sept. 2-án.

SZATHMÁRI DÁNIEL,

a gr. és br. Bánffy család közös javai kezelője.

(474)

(2—3)

Kolozsvárt az óvárban 233 számú, az ugynevezett katona kórházzal szemben fekvő, igen jó állapotban lévő **ház**, örökáron eladó. — Értekezhetni iránta Csulak Dániel ügyvéd-dél Kolozsvárt.

239

18—26

Elő osztrák

Velocipéde-gyárraktár,

iskolával egybekötve.

LENZ C.

Bécs, Landstrasse, Marxergasse N° 9.

készít mindenféle

Velocipédeket

különböző német, angol és amerikai

minták, szerkezetek és felszerelések szerint.

2 kerekűeket **fiugyermek**ek és **férfiak** számára, általános használatul.

3 kerekűeket **hölgyek**ek és **gyermek**ek számára, kertben, parkokban és falu való használatul. Legjelebbes minőség mellett a legolcsóbb árak. Kértek a gyár készítményeit rosszabb minőségű külföldiekkel össze nem tévesztetni.

Gyógyszerészi segéd

Kolozsvárt a „Szentharomszög” címzett gyógyszerházaiban kellő feltételek alatt szerződtek. Ajálkozók személyesen, vagy megkereső leveleikkel, bővebben értekezhetnek helyi

BINDER KÁROLY,

gyógyszerész.

470